

1. СТАНДАРДНА САДРЖИНА УСТАВА

Садржина устава је одређена конкретним друштвеним и политичким приликама једне земље при чему су уставотворци слободни у одређивању садржине устава и руководе се својим проценама да ли одређено питање треба или не регулисати уставом.³¹ За већину уставних писаца регулисање државне организације спада у стандардну уставну материју или садржину устава.

Све ван тог оквира, ван те сфере уставног регулисања, би припадало сфери слободног живота у коме су грађани слободни од утицаја државе и њене власти. У ствари, основни задатак устава је да разграничи сферу слобода од сфере државног регулисања и први устави су и настали као акт сузбијања самовлашћа, ограничења државне власти и гарантовања одређених неприкосновених људских права и слобода. Зато су устави на почетку углавном регулисали материју слобода и права грађана да би касније новији устави укључили и одредбе о државној организацији, њеној структури, органима, њиховом функционисању, надлежностима и њиховим међусобним односима. Ово је стандардна материја устава коју поштује већина устава мада има и појава проширивања и сужавања стандардне *materia constitutionis*. То је пре свега карактеристично за уставе после Првог светског рата који су у себе укључили и проблематику економских односа, обухватили одредбе о друштвено-економским односима као последици државног интервенционизма и јачања улоге државе у регулисању привредног живота. Тако устави од тада садрже и одредбе о својини као светом и неотуђивом праву у које не може нико, па ни држава да се меша и својим актима га ограничава. Поред својине, устави регулишу и друга питања из друштвено-економске сфере- планирање, управљање, расподелудохотка и др. што је била пре свега одлика социјалистичких устава.

2. НЕСТАНДАРДНА САДРЖИНА (МАТЕРИЈА) УСТАВА

Поред стандардне материје устава коју прихватају скоро сви устави, има и појава проширивања, односно сужавања стандардне *materia constitutionis* или, простије речено, нестандардне уставне материје. Проширивање